

SCHÜLLER FERENC MENNI AMERIKA

Magyar tervező villája Hollywoodban

Szöveg:

**Bojár Iván
András**

Építész:

Gustavo Gubel

Belsőépítész:

Schüller Ferenc

Fotó:

Marc Angeles

A MAGYAR ÉPÍTÉSZET ÖNKÉPE ÉS NEMZETKÖZI MEGÍTÉLÉSE KÖZÖTT HATALMAS SZAKADÉK TÁTONG. NOHA AZ ITTENI ÉPÍTÉSZETI MOZGALMAK A LEGKORÁBBI IDŐPONTOKBAN KAPCSOLÓDTAK A NEMZETKÖZI ÁRAMLATOKBA, MEGHATÁROZÓ VILÁGTENDENCIÁKRA GYAKOROLTAK HATÁST, (ELÉG CSAK A PÉCSI FIÚRA, BREUER MARCELLRE GONDOLNI,) A KICSI KÖZÉP-EURÓPAI ORSZÁGBAN ZAJLÓ ALKOTÓ-TERVEZŐ FOLYAMATOK AZ INFORMÁCIÓÁRAMLÁSBAN RENDSZERINT ELSZIGETELTEK MARADNAK.

Véletlenek nincsenek. Sorsszerű, hogy éppen Schüller Ferenc került kapcsolatba azzal a Mannix Drive végében elbújó, teljes körpanorámás telekkel, amelyre egy világpolgár megbízó számára kellett reprezentatív otthonát álmodnia. Ez a telek ugyanis hajdan Lugossy Béla, és a korai Frankenstein-filmek

hórihorgas szörnyfiguráját alakító Boris Karloff nevén szerepelt. Karloffnak néhány évtizedig háza is állt a telken, de egy másik pesti srác, Houdini (Weisz Erik) is a közeli sarkon lakott. Volt tehát olyan szelleme a helynek, ahonnan Schüller készítéseket, érzelmi és érzéki iránymutatásokat kaphatott.

Filmbeillő az épület éjszakai látványa

Hollywood ugyan a filmtológia parnasszusa, ugyanakkor Los Angeles környéke a tarpit, az őskori bitumengödrök lelőhelyei lévén az olajnak és származékainak is köszönheti létét és gazdagságát. A ház megbízójának háttérében is olyan érdeklőségek állnak, amelyek személyes kötődést képeznek a vidék földjét meghatározó kincshez. Ugyanez a kör köti össze Los Angeles, Budapestet és Buenos Airst is családi és üzleti kapcsolatok révén, s mindhárom város egy adott kulturális réteg tekintetében is közösséget mutat, ez a nálunk szecesszióként nevezett, magas színvonalú art deco formakultúra. Az üzlet révén arannyá váló fekete bitumen, az art deco, és a projektet minden tekintetben meghatározó multikulturalitás inspiráló ötvözeete rendkívül igényes, és szokatlanul kifinomult megoldásokat eredményezett. Ha amerikai art deco, akkor mindenkinek Frank Lloyd Wright jut eszébe. Ám Schüller korábbi amerikai időszaka alatt egy másik, mifelénk kevésbé ismert, de a részletképzés és anyaghasználat terén az Arts&Crafts eszmények-

A középsziget egyedi szerkezete, illetve faanyaga teszi teljesérékűvé a konyhát

nek hűen megfelelő, virtuóz eleganciájú testvérpár, a pasadenai art deco iskolateremtői, Charles Sumner és Henry Mather Greene építészét szerette meg. Itt, a Mannix Drive-on aztán, részben az Európában megszokott épületszerkezeti megoldásokhoz képest jellegzetesen más, favázás építészeti megoldások, valamint a kortalan stílus választása miatt is adott volt a Green and Green iroda tapasztalatainak fölidézése.

A mintegy 500 m² lakóterületű, szinte a teljes telket lefedő, háromszintes, négy hálóegységes villa számos kérdésben állította nehéz feladat elé a magyar, és a természet-

esen itt is kötelező helyi tervező, a megbízóval gyermekkora óta barátságot ápoló Gustavo Gubel munkáját. A számos veszélyt rejtő morzsalékos-sziklás talaj, a gyakori földrengések is komoly kihívást jelentettek, de az elkészült épület jól vizsgázott: egy, a Richter skála szerinti 5.5-ös földrengést már zokszó nélkül elviselt. Komoly feladatot jelentett továbbá a faszervezet és a különféle nációk, szakmai kultúrák összehangolása is, hiszen a tervező által megkövetelt milliméter pontosságú csomópontok, találkozások megvalósítása csak rendkívüli körültekintés mellett valósulhatott meg úgy, hogy például

a 9 m hosszú faszervezetben 5-6 cm mozgással kellett számolnia. Mindezekon túl pedig a helyi építési gyakorlat, és a Magyarországon már megszokott kivitelezői kultúra közötti különbség jelentett problémát, amelyre mind a precíz megvalósítás, mind a jelentős költséghatékonyság szempontjából egyedi választ sikerült adniuk. Ennek kulcsát azonban a folyamatos tervezői jelenlét, akkurátus művezetés adta. Szerencsére Schüller, aki gyerekkora óta kőművesek, és más kivitelező melósok közegeben szerzett tapasztalatot, ezeket jól tudta Los Angeles multikulturális közegeben kamatoztatni. A kivitelezésben résztvevő amerikai, spanyol, ír, indiai, izraeli és magyar résztvevőkre tekintettel alakult ki a magyar, spanyol és angol nyelven párhuzamosan futó konzignációs és műleíró gyakorlat. Szinte hihetetlen, de a hollywoodi villa jelentős részben nemcsak a magyar tervezés, de a magyar szakmunka révén tudott megvalósulni. Ugyanis világossá vált: mindenki jobban jár, ha számos elem magyar kivitelezésben valósul meg, s ebben nem is elsősorban az ár, mint inkább a munkafolyamatok összehangolhatósága volt a meghatározó motívum. Mindez, amellet, hogy a becsült költségvetés így negyedével csökkent, elképesztő logisztikai teherterhelést elé állította a kivitelezés irányítását. Ennek a választásnak messzire mutató tanulsága, hogy akár a lakatosmunka, akár az egyedi bútorok, akár a faburkolatok magyarországi kivitelezése, a sokszor

A meredek hegyoldalon „leszakadó” telekre épült ház teraszáról gyönyörű panoráma nyílik a városra

EZ A TELEK UGYANIS HAJDAN LUGOSSY BÉLA, ÉS A KORAI FRANKENSTEIN-FILMEK HŐRIHORGAS SZÖRNYFIGURÁJÁT ALAKÍTÓ BORIS KARLOFF NEVÉN SZEREPELT. KARLOFFNAK NÉHÁNY ÉVTIZEDIG HÁZA IS ÁLLT A TELKEN, DE EGY MÁSIK PESTI SRÁC, HOUDINI (WEISZ ERIK) IS A KÖZELI SARKON LAKOTT. VOLT TEHÁT OLYAN SZELEME A HELYNEK, AHONNAN SCHÜLLER KÉSZTETÉSEKET, ÉRZELMI ÉS ÉRZÉKI IRÁNYMUTATÁSOKAT KAPHATOTT.

A kőburkolat és a megvilágítás szinte szakrális atmoszférát hoz létre a bortároló helyiségben

Az összes asztalos belsőépítészeti tétel tengeri szállításra alkalmas precíz csomagolását, és a helyszíni minőségi installálását is az SMH Woodinvent Kft. kivitelezte egészen az utolsó, Californiában abszolált simításokig

A ház belső tereinek beépített berendezéseit 100%-os mértékben az SMH Woodinvent Kft. gyártotta le magyarországi telephelyén, a helyszíni felmérést követően

Nagyvonalú a kapcsolat a ház belső, intimebb oldalán épült medence, és a hálószoba között

korholt hazai teljesítményt immáron nemzetközi versenyhelyzetben összehasonlítva mutatta meg, s az, amivel itthon gyakran elégedetlenek vagyunk, Los Angeles közegében jól vizsgázott.

A belsőépítészeti alapértékeit a fekete és arany, valamint az amerikai dió mélybarna faburkolata jelentik. A ház tudatosan alkalmazott látványdramaturgiája a fekete bitumen arannyá válásának színtról szintre föl-tároló narrációját alkalmazza. A bitument itt természetesen különféle pazar kőburkolatok idézik meg. Ez a színfelosztás persze az anyagok találkozásának élményét is előrevetíti. Számos ponton ugyanis a beépített bútorok kő és fa kombinációját adják, s a borkollekció nagyvonalú helyiségében például a kő és a fény együttese teremt már-már szakrális hangulatot. A ház legfelső szintjéről a konyhával egybekapcsolt nappali üveg-fala, vagy az előtte húzódó, jókora terasz révén tárul föl Los Angeles dombjainak filmekből ismert látványa. Itt a hátsó, hegyoldalra fekvő oldal úszómedencés kertkapcsolata intimebb, hedonistább, és személyesebb közeg. A visszahúzódás helyszíne.

Érdekes, egyedi építési produkció volt tehát a hollywoodi ház létrehozása. Alkalom arra, hogy Schüller végre a saját nevén is jegyezzen házat a messzi Nyugaton, de arra is, hogy a hazai kivitelező ipar minőségéről alkotott eddigi képünk árnyaltabbá, talán igazságosabbá váljon.

Építésztervező és kivitelező:

Gubel & Associates, Inc.

Belsőépítész:

Schüller Ferenc

Tervezés:

2009 – 2010

Kivitelezés:

2011

Bruttó alapterület:

Földszint: 141 m²

I. emelet: 141 m²

II. emelet: 207 m²

Lásd még:

Irodaház a Bogdánfy úton

OCTOGON 2001/3., Ikerház

a Kelenvölgyben 2002/5.,

Kőből, fából, fényből 2003/4.,

Interjú Schüller Ferencsel 2006/1.,

Máriássy Ház 2006/1.

Nagyszerű a létrejövő összhang a nemes kőburkolat és a prémium minőségű szaniterek között

